

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 22, ਮਈ, 1950.
 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼
 ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ
 ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.
 ਅਤੇ
 ਆਮਦਨ ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
 ਮੈਸਰਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੇ ਈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ
 1942-43.
 1949 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 5.

ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ (1922 ਦਾ X 1)-ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (2) (VI) ਪਰਵੀਸੋ (ਬੀ) ਅਤੇ ਅਨੁਭਾਗ 24 (1) ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ-ਡਿਪ੍ਰੇਸੀਆ-ਭੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ-ਕੀ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ-ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ-ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) —ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ", ਦਾ ਅਰਥ—ਧਾਰਾ (vi) ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਟਾਓ ਲਈ ਭੱਤਾ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਨੁਭਾਗ 10 ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ।

ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਿਖਾਓ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਫਿਰ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਿਖਾਓ ਤੋਂ ਇਸ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੱਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਜੋ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਹੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਨੁਭਾਗ ਅਤੇ ਅਨੁਭਾਗ 24 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਅਨੁਭਾਗ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਰ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਖਰਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਲਾਭ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ (ਬੀ) ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 (vi) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਉਪਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਲਾਭ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਘਟਾਓ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਢੰਗ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘਾਟਾ। ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਾਟੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਜੀ ਘਾਟਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟਾ।

ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗਣਨਾ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਘਾਟਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 (2) (VI) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਘਾਟੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ (ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

(ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ 1922 ਦਾ ਐਕਟ XI)

ਅਤੇ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ M/S ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ
ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਠਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਸਾਲ 1942-43.

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਓ 'ਕੋਈ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਰ ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 6 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹਨ, ਕੁਝ ਭੱਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (xvi) ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (vi) ਘਟਾਓ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਘਟਣ ਲਈ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਭਾਗ 24 ਬੰਦ ਕਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਅਨੁਭਾਗ 10 (2) ਵਿੱਚ ਭੱਤਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਫਰਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਘਾਟੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਵੈਸਟ ਡਰਬੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਨਾਮ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਅਨ ਲਾਈਫ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਮੈਸਰਜ਼ ਕਰਮ ਪਹਿਲਾ ਲਾਹੀ-ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਫੀ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ (2), ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਅਰੁਣਚਲਮ ਚੋਟਿਆਰ (3) ਸੁਪਨ ਚੇਤਿਆਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (4) ਸੌਲਾਰਪੁਰ ਕੋਲੀਅਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ। ਕੇਂਦਰੀ; ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (5), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, ਬੰਬਈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ:- ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ:- ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਇਕਰੀ ਅਤੇ ਐੱਚ.ਐੱਮ.ਆਰ.ਏ.ਜੇ.ਐੱਮ.।

ਨਿਰਣਾ ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ । ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਕਪੂਰ ਜੇ : ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ' ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ 1949, ਜੋ ਕਿ, ਅਨੁਭਾਗ 24(1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ । " "ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਵੀਸੋ (ਬੀ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 10 (2) (vi), ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘਟਾਓ ਭੱਤਾ (ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਦਿੱਤਾ)' ਜਿਵੇਂ:- 12,505 ਰੁਪਏ (ਰੁਪਏ 23,990 ਘਟਾਓ 8,228 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਘਟਾਓ 3,257 ਰੁਪਏ) ਨੂੰ ਮੁੱਖ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਭਾਗ 24(1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਆਮਦਨ ਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

" 2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਅਤੇ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਤਿਕ ਵਦੀ 14, 1998 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1942-43 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ 2,897 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ 360 ਰੁਪਏ ਗਿਣੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਨੁਭਾਗ 10 (2) (v i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਟਾਓ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ 10 (2) (vi) ਦੀ ਰਕਮ 8,228 ਰੁਪਏ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਘਾਟਾ ਭੱਤਾ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਰਕਮ 23,990 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ 27,012 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਘਟਾਓ ਭੱਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਜਜ਼ਬ ਕੀਤੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੇ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: -

ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ 8,228 ਰੁਪਏ ਘੱਟ :-

ਘਟਾਓ (ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 23,990 ਰੁਪਏ ਘਟਾਓ ਅਤੇ ਘਟਾਓ ਭੱਤੇ ਦੇ

ਅਨਿਯਮਿਤ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਕਾਰਨ 27,012 ਰੁਪਏ) 51,002 ਰੁਪਏ।

ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁਪਏ 42,774“ ਆਮਦਨ- ਕਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 3,257 ਰੁਪਏ (2,897 ਪਲੱਸ 360) ਦੇ ਸਰੋਤ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 39,517 ਰੁਪਏ (42,774-3,257) ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਘਾਟਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਨੁਕਸਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10(2) (vi),

**(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ
1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ
ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)**

ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਚਨ ਵਿੱਚ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਓ ਭੱਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 42,774 ਰੁਪਏ (51,002 ਘਟਾਓ 8,228) ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ 1948 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

'ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ 27,012 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਕੜਾ (39,517-27,012 ਰੁਪਏ) ਹੋਵੇਗਾ। 12,505 ਰੁਪਏ ਜੋ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਭਾਗੀਦਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਚਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 'ਏ' ਹੈ। ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 27,012 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। "

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 12,505 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 6 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਹਨ:-

- (i) ਤਨਖਾਹ,
- (ii) ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ,
- (iii) ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ,
- (iv) ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ ਕਿੱਤਾ,
- (v) ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ,
- (vi) ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ।

ਅਨੁਭਾਗ 10 (2)(vi) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਘਟਾਓ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ, ਆਦਿ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

"ਜਿੱਥੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1939 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਚਾਰਜਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ. ਭੱਤੇ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਫਿਰ, ਵਿਸ਼ੇ, ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਦਾਅਵੇ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਭੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਭੱਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ। "

ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ "ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ 1941 ਦਾ XXIII, ਅਨੁਭਾਗ 6 ਅਤੇ 1944 ਦਾ ਧਾਰਾ XI ਧਾਰਾ 6, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ (ਬੀ) ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ (ਏ) ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

(i) ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਤੋਂ ਅਨੁਭਾਗ 10 (2) (vi) ਤੱਕ ਘਟਾਓ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਭਾਗ 24(2) ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਭਾਗ 24(2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

"ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ।"

ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਘਟਾਓ ਭੱਤਾ (ਬੀ) ਉਪ ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਧਾਰਾ 10 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਕਿੱਥੇ ਘਟਾਓ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਭੱਤਾ ਹੈ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 10, ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਘਟਾਓ' ਪਰਵੀਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ 'ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਸਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

(ii) ਆਮ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਧਾਰਾ 10(2) ਸਿਰਫ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ ਨਾ ਕਿ ਘਾਟੇ ਦੀ, ਅਤੇ ਘਟਾਓ ਇੱਕ ਮਾਲੀਆ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (vi) ਨੂੰ 10, ਜੇਕਰ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਘਟਾਓ, ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਏਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਆਦਿ। ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਵੀ ਸਰੋਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਏਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਆਦਿ। ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੋ ਵੀ ਸਰੋਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹਨ। ਧਾਰਾ 7 ਮੁੱਖ 'ਤਨਖਾਹ' ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਉਸ ਕਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਦਿ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 ਮੁੱਖ 'ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿੱਤਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ' ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭੱਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਮੁਰੰਮਤ 'ਤੇ ਖਰਚਾ; ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਪੂੰਜੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ; ਬੀਮੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ; ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ; ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ; ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12 ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (v) ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) (ਬੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22 ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਾਪਸੀ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ 5 (ਏ) ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: "ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਾਈਵਾਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਘਾਟਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ"। ਧਾਰਾ 23 ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਸਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

(1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। :

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਚੱਲ ਪੇਣਾ।

*****

ਅੱਗੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ * ਫਰਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਢੰਗ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਫਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਦਾ ਲਾਭ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਘਾਟਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਹੋਰ ਆਮਦਨੀ, ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ***** 'ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ' ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । (1) ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆਦਿ ਲਈ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ-

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਘਾਟਾ ਭੱਤਾ, ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਪ ਧਾਰਾ।"

ਸਕੀਮ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਸਾਰੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਚਾਰਜਯੋਗ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਸਰੋਤ, ਭੱਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਜੋ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਧਾਰਾ 24 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਿਰ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੁੱਲ ਲਾਭ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦਾ ਕੇਸ, ਜਿੱਥੇ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਦ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਿ ਉਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਾਓ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਲ ਦੇ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੋ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) (vi) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

1922 ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ XI ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ ਮੇਸ਼ਰਸ ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਵੈਸਟ ਡਰਬੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਆਫ਼ ਦੀ ਪੂਅਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਅਨ ਲਾਈਫ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਲਾਰਡ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਪਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਿਸੇਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਐਕਟਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰਾਹ ਅਪਣਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਥੋਕ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਰਵੀਸੋ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸ.10 (2)(vi) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘਟਾਓ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘਟਾਓ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਈਟਮ ਦਾ ਸੈਂਟ ਆਫ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਟਿਕਾਊ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਾਟਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਘਟਾਓ ਕਾਰਨ ਪੂੰਜੀ ਘਾਟਾ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਘਾਟਾ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਅਨੁਭਾਗ 10 (2) ਉਪ-ਕਲਾਜ (i) ਤੋਂ (xvi) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੱਤੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵਿਧੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ (vi) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭੱਤੇ ਧਾਰਾ 24(1) ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭੱਤੇ ਇੰਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮੇਸਰਸ ਕਰਮ ਇਲਾਹੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਫਟ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, (1) ਧਾਰਾ (vi) ਦੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਥੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ. ਅਰੁਣਾਚਲਮ ਚੇਤਿਆਰ (2) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਵਿਚ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ 'ਹਰੇਕ ਕਾਰੋਬਾਰ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਰਾਸ਼ੀ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਸਦੇ 'ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗਣਨਾ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਘਾਟਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 458 'ਤੇ) ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ 10(2), ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

"ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ 'ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ' ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਹਨ। ਮੁਨਾਫੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਖਾਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਣਸੋਧਿਤ ਘਟਾਓ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। "

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਏ.ਸੁਪਨ ਚੇਤੀਅਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 10(2) (vi) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰੇ ਘਾਟੇ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਆਦਿ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ ਦਾ, ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਮੁੱਲ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਅਨਿਯਮਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਲਈ ਪੂਰਾ ਚਾਰਜ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਤੀਜਾ ਘਾਟਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਾਟਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ।

---

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. , (1930) 53 ਮੈਡ. 702-4 .ਆਈ .ਟੀ.ਸੀ. 211 (216),

**(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)
ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ (ਵੋਲਿਮ IV)**

ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘਟਾਓ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ। " (ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਰਗਨਵੇਨ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 216 'ਤੇ)।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ 'ਕੋਈ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖੇ' ਦੁਆਰਾ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਕਰਮ ਲਹੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਫਟ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1).

ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਲੋਰਪੁਰ ਕੋਲੀਅਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ, ਸੈਂਟਰਲ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਜ਼ (2), ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਕੋਲੀਅਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਘਾਟੇ ਸਮੇਤ ਛੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਫਰਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਨੁਭਾਗ ਦੇ 24. ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਾਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰਮ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਘਾਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ 10(2) (vi) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘਟਾਓ ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ 10 (2)(vi) ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਧਾਰਾ 24 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੇ ਪੰਨਾ 258,

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿਸ ਦਾ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ 'ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ' ਹੈ। ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਘਾਟਾ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਾਲ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਘਾਟਾ। ਜਦੋਂ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਹੁਣ, ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (vi) (ਬੀ) ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਸਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਮੂਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "

ਘਟਾਓ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਬੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ (ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਫਰਮ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਫਰਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ) ਉਸ ਭੱਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਕੋਈ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਰ ਜੋ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਲਈ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਹਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕੁਝ ਭੱਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (xvi) ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (vi) ਘਟਾਓ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਘਾਟੇ ਲਈ ਭੱਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਾਲੋਂ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਭਾਗ 24 ਸੈੱਟ ਆਫ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨੀ ਐਸ.10(2) ਵਿੱਚ ਭੱਤੇ ਸਮੇਤ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਫਰਮ ਦਾ ਗਠਨ। ਜਿੱਥੇ ਚੱਲ ਪੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਘਾਟੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘਟਾਓ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ।

ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ 250 ਰੁਪਏ ਹੈ।

(ਮਾਮਲਾ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਅਤੇ ਸਾਲ 1942-43 ਲਈ M/S ਲਕਸ਼ਮੀਚੰਦ ਜੈਪੋਰੀਆ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ,

ਸਿਮਲਾ—ਈ,—ਜਵਾਬਦਾਰ।

15 ਜਨਵਰੀ, 1951

1950 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 731.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਰਟੀਕਲ 13, 14, 15 (i), 16 (ii), 29 (2), 37 ਅਤੇ 46 ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ—ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ—ਨਿਯਮ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 13 (3) (ਏ)— ਆਰਟੀਕਲ 14, 15 (i) ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ 16 (2)-ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕੁਆਲੀਫਾਇੰਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਰੋੜਕੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ, ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਆਯੋਜਤ, ਦਾਖਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਆਯੋਜਤ, ਦਾਖਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ ਪਰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਰੀਜਨ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿੱਟ ਹੋਣ, ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤਰਜਮਾਕਾਰ : ਸ਼ਰਨਬੀਰ ਕੌਰ